

Fransızca Öğretmenliği Anabilim Dalında Okul Deneyimi Gözlem Formlarının Oluşturulmasına Yönelik Bir Çalışma (Marmara Üniversitesi Örneği)

A Study on Preparation of School Experience Observation Forms in French Language Teaching Department (Example of Marmara University)

Fusun ŞAVLI*

ÖZET: 1997-1998 yılında Eğitim Fakültelerini yeniden yapılandırmayı amaçlayan çalışmalar sonucunda, öğretmen yetiştiren programlara Okul deneyimi I-II ve Öğretmenlik Uygulaması gibi uygulama dersleri konulmuştur. Bu çerçevede de YÖK ve Dünya Bankası işbirliğiyle **Fakülte-Okul İşbirliği** adlı bir kitap hazırlanmış ve kaynak olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ancak, uygulamada Okul deneyimi I stajında, öğrenciler gözlem yapabilecek gerekli yöntemsel ve mesleki bilgi ve donanımlardan yoksun oldukları için bazı sorunlar yaşanmış ve bu uygulama dersi öğretmen yetiştirme programlarından çıkarılmıştır. Böylece, 2007-2008 eğitim-öğretim yılından itibaren Okul deneyimi 4. sınıf 7.yarıyıl, Öğretmenlik uygulaması ise 8.yarıyıldan uygulanmaya başlanmıştır. Böylelikle daha önceden Okul deneyimi I ve II uygulamalarına yönelik olarak hazırlanmış olan açıklamaların ve etkinliklerin yeniden düzenlenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenlerden dolayı, biz bu çalışmamızda 2007-2008 eğitim-öğretim yılından itibaren 4.sınıf 7.yarıyıldan uygulanan Okul deneyimi stajının verimliliğini arttırmak ve öğretmen adaylarının uygulama sırasında gerçekleştirecekleri etkinlikleri daha sistemli olarak gözlemlemelerine yardımcı olabilmek için gözlem formları oluşturduk.

Anahtar sözcükler: Okul deneyimi, gözlem formları, verimlilik

ABSTRACT: In 1997-1998, as a result of the efforts aimed at the reconstruction of the Faculties of Education, practical courses such as School Experience I-II and Teaching Practice were included in teacher training programs. In this context, a book entitled **Faculty-School Cooperation** was prepared in collaboration with The Council of Higher Education (COHE) and The World Bank and began to be used as a resource. However, during the application of the School Experience training course, as the students were lack of the necessary procedural and professional knowledge and equipment to enable them to observe, they encountered some problems and this training course was taken out from the teacher training programs. Thus, beginning from the 2007-2008 academic year, School Experience course was introduced in the 4th year 1st semester and Teaching Practice course in the 4th year 2nd semester. So, the necessity of the reorganization of the activities and explanations designed for School Experience I and II occurred. For these reasons, in this study, we prepared observation forms to improve the efficiency of School Experience training course which has been practiced in the 4th year 1st semester beginning from the 2007-2008 academic year and to help the prospective teachers to observe their activities more systematically during the application.

Keywords: School Experience, observation forms, efficiency.

1. GİRİŞ

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Okul öncesi, İlköğretim ve Ortaöğretime öğretmen yetiştiren kurumlardır. Eğitim Fakültelerinin bünyesinde bulunan bölümler ayrıca her biri ayrı bir diploma veren anabilim dallarından oluşmuştur.

1997-1998 yılında 8 yıllık zorunlu ilköğretim sürecine geçilmesi, sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni açığının doğmasına sebep olmuştur. Bu nedenden dolayı da, Yüksek Öğretim Kurulu Eğitim Fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarını yeniden düzenleme kararı almıştır. Alınan karar doğrultusunda, öğretmen yetiştirme programında yer alan dersler ve içerikleri

* Yrd.Doç.Dr, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, fsavli@marmara.edu.tr

yeniden düzenlenmiş ve 1998 yılından itibaren uygulamaya konmuştur (Bkz.,YÖK, 1998). Amacı daha nitelikli öğretmen yetiştirmek olan bu yeniden yapılanma programında, öğrenciler öğretmen olacakları alan derslerinden, genel kültür derslerinden ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden sorumlu tutulmuşlardır. Ayrıca Sınıf öğretmenliği, Fen bilgisi öğretmenliği, Fransızca öğretmenliği gibi programlar 4 senelik lisans düzeyinde bir eğitim sürecini kapsarken, yeniden yapılandırmadan dolayı Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü ile Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi Bölümü'nde öğretim süresi, 3,5 + 1,5 yıl olmak üzere, toplam 5 yıldır. Bu bölümlerin programları, Fen - Edebiyat Fakültesi ile birlikte yürütülmektedir. (Bkz.,www. marmara.edu.tr)

Yeni yapılanma, öğretmenlik eğitimini kuramsal olmaktan çıkarmış ve uygulamalı derslere de önem vermiştir. Bu çerçevede, Okul deneyimi I-II ve Öğretmenlik uygulaması gibi uygulama dersleri de eğitim programlarına konmuştur. 2006 yılına kadar Okul deneyimi I 1.sınıf 2. yarıyılında, Okul deneyimi II 4.sınıf 7.yarıyılında ve Öğretmenlik Uygulaması 4.sınıf 8.yarıyılında uygulanmıştır. Bu çerçevede YÖK ve Dünya Bankası işbirliğiyle “Milli Eğitimi Geliştirme Projesi” adlı bir proje kapsamında Eğitim Fakülteleri öğretim elemanları ve Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerinin oluşturduğu bir komisyon tarafından **Fakülte-Okul İşbirliği** adlı bir kitap hazırlanmış ve kaynak olarak kullanılmaya başlanmıştır. “**Fakülte-Okul İşbirliği**” adlı bu kitapta Eğitim Fakülteleri, Uygulama Okulları ve Milli Eğitim Müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları yer almaktadır. Bu kitap, ayrıca öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlilikler ve bu yeterliliklerin ölçülmesi için uygulama derslerinin nasıl gözlemleneceği konusunda açıklamaları içermektedir (Koç,S., Ergezen, S.,& Ayas, A., 1998) Ancak, uygulamada Okul deneyimi I stajında, öğrenciler gözlemleri yapabilecek gerekli yöntemsel ve mesleki bilgi ve donanımlardan yoksun oldukları için bazı sorunlar yaşanmış ve bu staj öğretmen yetiştirme programlarından çıkarılmıştır. Böylece 2007- 2008 eğitim-öğretim yılından itibaren Okul deneyimi 4. sınıf 7.yarıyıl Öğretmenlik uygulaması ise 8.yarıyılıda uygulanmaya başlanmıştır.

2.OKUL DENEYİMİ: AMAÇ VE İŞLEYİŞİ

Okul deneyimi gözlem stajı 1 saat teori, 4 saat de uygulama olmak üzere toplam 3 kredilik bir derstir. Eğitim Fakültelerinde Anabilim Dalları tarafından belirlenen okullarda Güz döneminde gerçekleştirilir. Bu stajda, öğrenciler uygulama yapacakları okulu, öğrencileri, öğretmenleri ve yapılan dersleri gözlemlerler. Özellikle de Okul deneyimi, 4.sınıf 8.yarıyılıda uygulanacak olan Öğretmenlik uygulaması stajının verimli geçebilmesi için bir ön hazırlık sürecidir çünkü “öğretmen adayının izlenmesinden ve yetiştirilmesinden sorumlu olanların bu aşamadaki başlıca amacı öğretmen adaylarının başarılarını değerlendirmek değil, onlara rehberlik yapmak ve destek sağlamaktır” (Sands ve Özçelik 1997; 9-10). Ayrıca, Okul deneyimi “öğretmen adaylarının bu derste yaptıkları görev ve etkinlikler onlara, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel olarak ve küçük gruplar halinde çalışma, sınırlı sorumlulukları da olsa, kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanakları sağlamalıdır” (Ibid: 2).

Okul deneyimi süresince uygulama okullarında gerçekleştirilen gözlemler, Fakülte uygulama öğretim elemanları tarafından haftada 1 saat olarak yapılan seminerlerde değerlendirilir. Yapılan değerlendirmeler öğrencilerin dönem sonunda oluşturacakları raporlara yönelik dönütler içerir.

Okul deneyimi gözlem stajının amacına uygun bir şekilde gerçekleşebilmesi için Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği son derece önemlidir. Bu işbirliğinin amacı, hem Eğitim Fakültesi ile Uygulama Okulu arasındaki etkileşimi arttırmak, hem de öğretmen adaylarının kazanmış oldukları alan bilgisi, meslek bilgisi ve becerilerini kullanmalarını sağlamaktır. Bu bağlamda, bu işbirliğini oluşturan kurumlar Eğitim Fakültesi, Uygulama Okulu ve Milli Eğitim

Müdürlüğüdür. Bu üç kurumdan biri olan Eğitim Fakültesinde işbirliği, Fakülte uygulama koordinatörü, Bölüm uygulama koordinatörü ve uygulama öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilir.

3.OKUL DENEYİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Okul deneyimi ve Öğretmenlik uygulama stajları, öğretmen adaylarına mesleğe yönelik olarak kendi alanlarında okullarda uygulama yapmalarına imkan sağlar. Ancak bu stajlarda karşılaşılan bazı sorunlar, öğretmen adaylarının motivasyonlarının azalmasına ve öğretmenlik mesleğine karşı olumsuz düşüncelerin oluşmasına yol açar.

Okul deneyiminde karşılaşılan sorunları birkaç alt başlıkta toplamak mümkündür:

- Üniversite- Fakülte kaynaklı sorunlar;
- İl/ İlçe Milli Eğitimden ve staj okullarından kaynaklanan sorunlar;
- Fakülte danışman öğretim elemanı ve okul öğretmeninden kaynaklanan sorunlar;
- Fakülte-Okul İşbirliği kılavuz kitabından kaynaklanan sorunlar.

3.1.Üniversite-Fakülte Kaynaklı Sorunlar

Okul deneyimi ve Öğretmenlik uygulama stajları Eğitim Fakültesi ve Uygulama okul işbirliğine dayanır. Öncelikle, bu stajların verimli ve başarılı geçmesi için Fakülte uygulama koordinatörü dekanlık tarafından belirlenir. Ayrıca, her anabilim dalı da öğretim elemanlarından sorumlu olacak bir uygulama koordinatörü seçer. Okul deneyimi ve öğretmenlik stajıyla ilgili çalışmalar ve öğrencilerin gidecekleri okulların belirlenmesi dekan yardımcısının denetiminde her eğitim-öğretim yılının başında ya da yarıyıl bitmeden yapılır. Özellikle de, stajın başlamasıyla ilgili olarak, gecikme gibi aksaklıkların yaşanmaması için öncelikle gidilecek okullar belirlenir ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden gerekli izinler alınır. Bu süreçle ilgili daha önceden yaşanan sorunlar, bu işlemlerin eğitim-öğretim süreci bitmeden yapılmaya başlanmasıyla birlikte en aza indirgenmiştir.

3.2. İl/ İlçe Milli Eğitimden ve Staj Okullarından Kaynaklanan Sorunlar

Stajlarda karşılaşılan en önemli sorunlardan biri, okulların stajyer öğrencileri kabul etmekte pek fazla istekli davranmamalarıdır. Özellikle bu durum, öğrencilerin motivasyonunu olumsuz yönde etkilemekte ve stajlardan gerekli verimi elde edememektedirler. Okullara gitmesi gereken evrakların okullara geç ulaşması ve okulların da öğrencileri kabul etmekte sorun çıkarmaları karşılaşılan diğer önemli bir sorundur.

3.3.Fakülte Danışman Öğretim Elemanı ve Okul Öğretmeninden Kaynaklanan Sorunlar

Bazı bölümlerde ve anabilim dallarında öğrenci sayısının kalabalık olması, danışman öğretim elemanlarının bazı sorunlarla karşılaşmasına sebep olmaktadır. Ayrıca, maalesef ki her öğretim elemanı stajlara gereken önemi göstermemekte ve de öğrencileriyle yeterli düzeyde ilgilenmemektedir. Bu durum da stajların verimli geçmesini engellemektedir. Halbuki bu uygulamalar Fakülte-Okul İşbirliği çerçevesinde etkili bir şekilde gerçekleştirilebilir.

3.4.Fakülte-Okul İşbirliği Kılavuz Kitabından Kaynaklanan Sorunlar

2007- 2008 yılından itibaren Okul deneyimi stajının tek bir dönemde uygulanması bu amaca yönelik olarak hazırlanmış olan Fakülte-Okul İşbirliği adlı kılavuz kitabının yeniden düzenlenmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Özellikle ilk dönem gerçekleşen Okul deneyimi stajı, öğretmenlik uygulaması stajına bir hazırlık niteliğindedir. Oysa ki öğrenciler ve maalesef ki bazen öğretmenler ve öğretim elemanları bu işi yeteri kadar ciddiye almamaktadırlar.

4.GÖZLEM FORMLARININ OLUŞTURULMASI

4.1.Amaç

Eğitim Fakülteleri ile uygulama okulları arasındaki işbirliğini arttırmayı hedefleyen ve öğretmenlik mesleğine yeni başlayacak olan öğretmen adaylarının uygulama okullarında yapılan çalışmalarını gözlemlemelerine imkan sağlayan **Fakülte-Okul İşbirliği** adlı bu kılavuz kitap, yeni yapılandırılmayla birlikte 2007- 2008 yılından itibaren tek bir dönemde uygulanan Okul deneyimi stajının amaçlarına tam olarak cevap verememektedir. Böylelikle daha önceden Okul deneyimi I ve II uygulamalarına yönelik olarak hazırlanmış olan açıklamaların ve etkinliklerin yeniden düzenlenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenlerden dolayı, biz bu çalışmamızda 2007-2008 eğitim-öğretim yılından itibaren 4.sınıf 7.yarıyılıda uygulanan Okul deneyimi stajının verimliliğini arttırmayı ve öğretmen adaylarının uygulama sırasında gerçekleştirecekleri etkinlikleri daha sistemli olarak gözlemlemelerine yardımcı olabilmek için gözlem formları oluşturmayı amaçladık. Böylelikle, Okul deneyimi adlı staj tamamlandığında, öğretmen adayları hem öğretmenlik mesleğiyle ilgili yeterlikleri kazanmaya başlamış olacaklar hem de okul yönetimi hakkında bilgi sahibi olacaklardır.

4.2.Yöntem

Bu çalışmayı yapabilmek için Fakülte-Okul İşbirliği adlı kılavuz kitap incelendi. Burada yer alan açıklamalar ve bazı etkinlikler için oluşturulmuş olan örnek gözlem formlarının analizi yapıldı. Ayrıca, 1998 yılından itibaren İstanbul'da gerek İlköğretim, gerekse Ortaöğretim kurumlarında Fransızca eğitimi veren çeşitli okullarda yaptığımız gözlemler dikkate alındı ve uygulama esnasındaki sorunlar göz önünde bulunduruldu.

Oluşturulan gözlem formları, Okul deneyimi uygulamasının yapıldığı Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalında 2010-2011 ve 2011-2012 eğitim-öğretim yıllarında eğitim alan 4.sınıf öğrencileriyle birlikte Güz döneminde Fransızcanın 1. yabancı dil veya 2. yabancı dil olarak öğretildiği Anadolu liseleri, devlet liseleri ve özel okullarda uygulandı.

4.3.Sınırlılıklar

Bu çalışma 2010- 2011 eğitim-öğretim yılında Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı 4.sınıfta okuyan 46 kız, 11 erkek öğrenciyle ve 2011-2012 yılında ise 26 kız ve 2 erkek öğrenciyle birlikte yürütülmüştür. Oluşturulan gözlem formları: Çamlıca Lisesi, Özel Küçük Prens İlköğretim Okulu, Habire Yahşi Anadolu Lisesi, Kazım İşmen Lisesi, Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi, Galatasaray İlköğretim Okulu, Özel Notre Dame de Sion Fransız Lisesi, Özel Saint Benoît Fransız Lisesi ve Nişantaşı Anadolu lisesi olmak üzere toplam 9 okulda uygulanmıştır. Bu okullarda Fransızca 1.yabancı dil veya 2.yabancı dil olarak öğretilmektedir.

5. ETKİNLİKLER

Güz dönemi boyunca sürececek olan bu stajın verimli olabilmesi ve öğretmen adaylarının daha önceden kazanmış oldukları alan bilgisi ve meslek bilgisi ile ilgili bilgi ve becerilerini pekiştirmeleri için gözlem formları oluşturduk. Oluşturduğumuz gözlem formları etkinlik adı altında düzenlenmiştir. Bu etkinlikleri oluştururken öncelikle YÖK/Dünya bankası tarafından oluşturulmuş olan Fakülte-Okul İşbirliği adlı kılavuz kitapta yer alan etkinlikleri inceledik. Ayrıca, her etkinlik için yazılmış olan açıklamalardan ve bu konudaki deneyim ve gözlemlerimizden yararlanarak gözlem formları oluşturduk. Burada karşılaştığımız zorluk, etkinliklerin seçimiydi çünkü kılavuz kitapta yer alan etkinlikler Okul deneyimi I ve II gözlem stajlarına yönelik olarak ayrılmıştı. Oysaki 2007- 2008 yılından itibaren sadece tek bir Okul deneyimi stajı uygulanıyordu. Biz de bu etkinlikleri bu stajın amacına uygun olarak yeniden düzenledik. Oluşturulan 13 etkinlik öğretmen adaylarının alan ve mesleki konularda gözlem yapabilmelerine imkan sağlamayı hedeflemektedir. Özellikle de etkinliklerde yer alan sorular açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Bunun başlıca sebebi, öğrencilerin gözlemlerini rahatça ifade etmelerine yardımcı olmaktır. Tabii ki bu etkinlikler öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda değiştirilebilir veya farklı etkinlikler eklenebilir.

Etkinlik 1: Öğretmenin Okuldaki Bir Günü

Birinci etkinlik, öğretmenlerin okulda ve okul dışında neler yaptıkları hakkında bilgi sahibi olmak için hazırlanmıştır. Özellikle de öğretmen adaylarının gözlemedikleri öğretmenlerin okulda, meslekleri ile ilgili neler yaptıkları hakkında bilgi edinmelerine yardımcı olmak için oluşturulmuştur. Bu formun doldurulması için, öğretmen adayının dersine katıldığı öğretmenle görüşmesi ve gözlemlerini doğrulaması gerekmektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının kendi alanı dışında farklı alanlarda ders veren öğretmenlerle de görüşmesi öğretmen adaylarının daha fazla bilgi sahibi olmalarına yardımcı olacaktır.

(Bu kısım her etkinliğin başında belirtilmelidir. Biz sadece bir tanesinde örnek olarak veriyoruz.)

Uygulama Okulunun adı: **Uygulama Öğretmeni:** **Sınıf:** **Öğrenci Sayısı:**
Öğretmen Adayı: **Ders:** **Tarih:**

Öğretmenin Mesleki Deneyimi	
1.	Öğretmenlik mesleğindeki deneyiminiz? Kaç seneden, kaç aydan beri bu mesleği yapmaktasınız?
2.	Öğretmenlik mesleğine hangi okulda başladınız?
Öğretmen (ler) in Sınıf İçinde ve Dışında Gerçekleştirdiği Etkinlikler	
1.	Öğretmen okula saat kaçta geliyor?
2.	Ders aralarını veya teneffüs saatlerini nasıl değerlendiriyor?
3.	Öğrencileriyle bireysel olarak mı yoksa grup halinde mi görüşüyor?
4.	Velilerle görüşüyor mu? Ne sıklıkla?
5.	Eğitsel kol çalışmalarına katılıyor mu?
6.	Evet ise, hangi eğitsel kol çalışmasından veya çalışmalarından sorumlu?
7.	Derse girmeden önce dersle ilgili araç-gereçleri kontrol ediyor mu?
8.	Derse başlamadan önce ne gibi hazırlıklar yapıyor?
9.	Okulda sorumlu olduğu idari görevleri var mı? Evet ise, neler?
10.	Okulda nöbet tutuyor mu? Evet ise, haftada kaç defa?
11.	Okul dışında akşamları ve hafta sonunda mesleği ile ilgili neler yapıyor?
12.	Bunların dışında belirtmek istediğiniz etkinlikler var mı?

Etkinlik 2: Öğrencinin Okuldaki Bir Günü

İkinci etkinlikte amaç, öğretmen adaylarının öğrencinin okulda bulunduğu zaman süresince nasıl ve nelerle uğraştığı hakkında bilgi sahibi olmasına yardımcı olmaktır. Burada esas olan öğrencilerin genel olarak okulda, sınıfta ve okul dışında neler yaptığını gözlemlemektir. Her öğrenci farklı özelliklere sahiptir, örneğin “herhangi bir spor faaliyetine katılıyor mu?” gibi bazı soruların cevapları öğrenciden öğrenciye değişiklik gösterecektir. Bu nedenle, aynı etkinlik için birden fazla öğrenci gözlemlenebilir veya aynı sınıfta gözlem yapan öğretmen adayları yaptıkları gözlemleri karşılaştırarak fikir alışverişinde bulunabilirler.

Öğrenci (ler) in Sınıf İçinde ve Dışında Gerçekleştirdiği Etkinlikler	
1.	Öğrenci okula saat kaçta geliyor?
2.	Bir günde kaç derse giriyor?
3.	Ders aralarında veya tenefüslerde neler yapıyor?
4.	Öğretmenleriyle iletişim kuruyor mu?
5.	Arkadaşlarıyla iletişim kuruyor mu?
6.	Eğitsel kol çalışmalarına katılıyor mu?
7.	Evet ise, hangi eğitsel kol çalışmasına veya çalışmalarına katılıyor?
8.	Okulda herhangi bir spor faaliyetine katılıyor mu? Evet ise, haftada kaç gün?
9.	Derse girmeden önce ne gibi hazırlıklar yapıyor?
10.	Derste yapılan sınıf içi etkinliklere katılıyor mu? Örneğin soru-cevap alıştırmaları, grup çalışmaları, bireysel çalışmalar, yazılı bir metni okuma vs.
11.	Okulda nöbet tutuyor mu? Evet ise, haftada kaç defa?
12.	Okul dışında akşamları ve hafta sonunda neler yapıyor?
13.	Bunların dışında belirtmek istediğiniz etkinlikler var mı?

Etkinlik 3: Bir Öğrencinin İncelenmesi

Üçüncü etkinlikte amaç, sınıf öğretmenine danışılarak seçilen bir öğrencinin ders sırasında sergilediği davranışları gözlemlemektir. Burada diğer iki etkinlikte olduğu gibi, unutulmaması gereken önemli bir nokta vardır. O da öğrencilerin sözlü ve yazılı etkinliklerde farklı davranışlar sergilemesidir. Bu nedenle, bu etkinlik farklı özelliklere sahip olan öğrenciler seçilerek birkaç kez uygulanmalıdır.

Öğrencinin Fransızca Dersinde Sınıf İçinde Aşağıda Verilen Durumlarda Gösterdiği Davranışlar Nelerdir?	
Sözlü Etkinlikler Sırasında	
1.	<ul style="list-style-type: none">Dinleme (öğretmeni, müzik(şarkı), vs)KonuşmaSoru-cevap
Yazılı Etkinlikler Sırasında	
2.	<ul style="list-style-type: none">OkumaYazma
Görsel Materyaller Kullanımı Sırasında	
3.	<ul style="list-style-type: none">Görsel materyallerle yapılan ders sırasında (CD, data show, video....)
Sosyal Etkileşim Sırasında	
4.	<ul style="list-style-type: none">Öğrencilerle toplu halde çalışırken,Öğrencilerle grup halinde çalışırken,Bireysel olarak çalışırken.

Etkinlik 4: Okulda ve Derste Kullanılan Araç-Gereç ve Yazılı Kaynaklar

Bu etkinlikteki amaç, öğretmen adaylarına okulda bulunan ve derslerde kullanılan araç-gereç ve yazılı kaynaklar hakkında bilgi sahibi olmalarına yardımcı olmaktır. Tabii ki her okulun fiziki koşulları ve imkanları aynı değildir. Öğrenciler, kendi öğrencilik deneyimlerini de göz önünde bulundurarak staj yaptıkları okulun fiziki koşullarını değerlendireceklerdir.

Okulda ve Derste Kullanılan Araç-gereç ve Yazılı Kaynaklar

Kitaplar	
1.	Okulun kütüphanesi var mı?
2.	Öğrenciler kütüphaneden yararlanabiliyorlar mı?
3.	Evet ise, hangi zamanlarda yararlanabiliyorlar? Hayır ise, neden yararlanamıyorlar?
4.	Kütüphanede ne tür kitaplar var?
5.	Yabancı dille ilgili kitaplar var mı?
Görsel Araç ve Gereçler	
6.	Okulda bilgisayar, tepegöz, fotokopi makinası, faks gibi araçlar var mı?
Diğer Malzemeler	
7.	Okulda bulunan diğer araç ve gereçler nelerdir? (Haritalar, şemalar, fen deney araç ve gereçleri)
8.	Bu araç ve gereçlerden öğrenciler faydalanabiliyor mu?
Yabancı dil Fransızca Dersinde Kullanılan Araç-gereç ve Yazılı Kaynaklar	
Kitaplar	
1.	Sınıfta yabancı dil Fransızca dersinde kullanılan kitap var mı?
2.	Evet ise, kitabın adı nedir? Hayır ise, neden kullanılmıyor?
3.	Öğrenciler tarafından kullanılan Fransızca dersiyile ilgili başka kitaplar var mı? Adları nelerdir?
4.	Öğretmen tarafından hazırlanmış çalışma yaprakları var mı?
Görsel Araç ve Gereçler	
5.	Sınıfta yabancı dil Fransızca dersinde kullanılan görsel araç ve gereçler var mı? (tepegöz, asetat, video, bilgisayar (CD) vs.) Evet ise, nelerdir?
Diğer Malzemeler	
6.	Yabancı dil Fransızca dersinde kullanılan diğer malzemeler nelerdir? (karton, fotoğraf, çalışma yaprakları vs.)

Etkinlik 5: Öğretim Yöntemleri

Bu etkinlikteki amaç, ders sırasında öğretmenin ve öğrencinin kullandığı yöntemlerin belirlenmesidir. Her öğretmenin ders yapma biçimi farklıdır. Öğretmen adaylarının farklı öğretim yöntemlerini görmeleri, öğretmenlik mesleğini verimli bir şekilde yapmaları için son derece önemlidir. Bu nedenle, bu etkinliğin aynı alanda birkaç değişik sınıfta yapılması veya öğrencilerin farklı öğretmenlerle gerçekleştirmiş olduğu gözlemleri birbirleriyle karşılaştırması öğretmen adaylarına son derece faydalı olacaktır. Ayrıca, etkinliğin sonunda sorulan açık uçlu sorular, öğretmen adaylarına öğretmen tarafından yapılan etkinlikleri ve de öğrencilerin davranışlarını değerlendirme imkanı da sağlamaktır.

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri

Sınıf:	Öğrenci sayısı:	Konu:
Saat	Öğretmen etkinliği	Öğrenci etkinliği
8.30	Öğretmen önce dersi anlatır.	Öğrenci dinler.
9.15	

Elde ettiğiniz sonuçları aşağıdaki noktaları dikkate alarak değerlendiriniz:

- Öğrencilerin yapılan etkinliklere karşı davranışları nelerdir?
- Öğrencilerin derslere ilgileri ve katılımları nasıldır?
- Öğrencilerin derslere katılımlarının devamı için etkinliklerin süreleri ne kadar olmalıdır?
- Etkinliklerin yapılma sırası nasıldır?
- Öğretmenin kullandığı farklı yöntemler var mı?
- Öğretmenin kendine özgü öğretme yöntemi var mı?

Etkinlik 6: Derslerin Gözlemlenmesi (Fransızca)

Bu etkinlikte, öğretmen adayları kendi alanlarında birlikte çalıştıkları öğretmenin dersini planlamasından bitirişine kadar geçen sürede neler yaptığını gözlemleyeceklerdir. Ayrıca öğretmenin sınıf içersinde öğrencilerle iletişimi nasıl sağladığı da belirtilecektir. Her öğretmenin farklı bir yöntemi olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak, bu etkinliğin birkaç farklı öğretime uygulanması öğretmen adaylarının yararına olacaktır. Ayrıca, farklı becerileri öğretmeye yönelik derslerin örneğin okuma, yazma, konuşma gibi ayrı ayrı gözlemlenmesi de son derece faydalı olacaktır.

Öğretmen Adayı.....
Sınıf Tarih
Sınıf Tarih
Ders:
Öğretmen(ler).....
Öğrenci sayısı
Dersi planlama: Öğretmen, dersini planlamak veya ona hazırlanmak için önce neler yapmıştır?
Başlangıç: Derse nasıl başlamıştır?
Dersin amaçları: Öğretmen bu derste, öğrencilerin neleri öğrenmesini sağlamaya çalışmıştır?
Öğretim yöntemleri: Öğretmen dersinde nasıl bir yöntem kullanmaktadır?
İletişim: Öğretmen sınıfta öğrencilerle nasıl iletişim kuruyor? Ses tonu? Vücut dili? Ayrıca, öğrencilerin birbirleriyle iletişimini nasıl sağlıyor?
Etkinlikler arasındaki geçişler: Öğretmen, derste bir etkinlikten diğerine geçişi nasıl sağlamaktadır?
Sınıf Yönetimi: Öğretmen, öğrencilerin davranışlarını nasıl yönetmektedir? Sınıfı nasıl güdülemektedir? Övgü ve yaptırımları nasıl kullanmaktadır?
Dersi bitirme: Öğretmen dersi nasıl bitirmektedir?
Öğrencilerin çalışmalarını değerlendirme: Öğretmen, öğrencilerin çalışmalarını ve dersteki ilerlemelerini değerlendirmek için ne yapıyor?

Etkinlik 7: Dersi Planlama ve Etkinlikleri Sıraya Koyma

Bir dersin başarılı ve verimli geçmesinin en önemli koşulu, öğretmenin belirlediği amaçlar doğrultusunda dersini doğru planlaması ve de uygun etkinlikler yapmasıdır. Bu yedinci etkinlikte de amaç, bir dersin planlanmasını ve etkinliklerin yapılma sırasını gözlemlemektir. Ayrıca gözlem sonrasında, öğretmen adaylarından gözlemledikleri dersle ilgili olarak kendi değerlendirmelerini de yapmaları istenmektedir.

Sınıf
Tarih
Süre
Ders
Konu
Konu Başlığı
Hedefler
Kullanılan araç ve gereçler
Sınıfta uygulanan etkinlikler (yapılış sırasıyla)
Öğretmen Adayının Yapılan Dersi Değerlendirmesi
Planlama ve Hazırlık
Öğretim Yöntemleri
Sınıf Yönetimi ve İlişkiler
İletişim

Etkinlik 8: Soru Sormayı Gözleme ve Soru Sorma Alıştırmaları

Soru-cevap tekniği her alanda kullanılan tekniklerden biridir. Bu etkinlikte amaç, öğretmen adaylarına öğretmenin sorduğu soruları ve de sınıfın bu tür bir etkinliğe ne oranda katıldığını gözleme imkanı vermektir.

1. Dersten önce, sınıftaki öğrencilerin oturma düzenini gösteren bir plan hazırlayınız. Plan üzerinde kız ve erkek öğrencileri belirtiniz.
2. Öğretmenin öğrencilere sorduğu soruları bir listeye yazınız.
3. Öğretmenin sorduğu soruları hangi öğrencilerin cevapladığını oturma planı üzerinde işaretleyiniz.
4. Sınıfta tüm öğrencilere soru soruldu mu? Hangi öğrencilere soru sorulmadı? Oturma planında bu öğrenciler nerede bulunmaktadır? İşaretleyiniz?

5. Öğretmen, öğrencilere, sorunun cevabını bulmaları için ne kadar süre veriyor?
6. Soru sorarken öğretmen, öğrencilere isimleriyle mi sesleniyor?
7. Öğrenciler soruyu beklenen şekilde cevaplayamadığında, öğretmen ipuçları veriyor mu?
8. Öğretmen övgü ve cesaretlendirmelerden yararlanıyor mu?
9. Öğrencileri cesaretlendirmek için göz temasından, jest ve mimiklerden yararlanıyor mu?

Etkinlik 9: Grup Çalışmaları

Grup çalışmaları, bireysel çalışmalar yanında iletişimsel yaklaşımda çok fazla kullanılmaktadır. Amaç, öğrencilerin bazı etkinliklerde ekip çalışmasıyla güvenlerini kazanmalarına yardımcı olmaktır.

1. Grup çalışması: Gruplar nasıl oluşturuldu?
2. Yapılması istenen çalışmalar: <ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen, gruplardan ne gibi çalışmalar yapmalarını istedi? • Çalışma için gerekli olan zaman belirtildi mi?
3. Çalışmaların izlenmesi: Öğretmen, grupların her biri ile iletişim kuruyor ve onların çalışmalarını izliyor mu?
4. Sorunlar: Öğretmen oluşturulan gruplarda sorun çıkmasını önlemek için neler yapıyor?
5. İzleme (takip) Öğretmen grupların çalışmalarını yakından takip ediyor mu?
6. Grup içindeki iletişim <ul style="list-style-type: none"> • Grup çalışmasını olumsuz etkileyen ya da grup çalışmasına katkıda bulunmayan öğrenciler

var mı? Bu sorunların sebepleri neler olabilir?
<ul style="list-style-type: none">• Grupta bulunan öğrenciler etkili ve verimli bir şekilde ekip çalışması yapabildiler mi?• Çalışmalar bir bütünlük gösteriyor mu?

Etkinlik 10: Dersin Yönetimi ve Sınıf Kontrolü

Sınıftaki düzeni sağlamak ve öğretim sürecinin etkili ve verimli geçmesini sağlamak öğretmenin görevidir. Bu etkinliğin amacı, dersin başlangıcından bitişine kadar öğretmenin sınıftaki kontrolü nasıl sağladığını ve dersi nasıl yönettiğini gözlemlemektir.

1.Dersin başlangıcı <ul style="list-style-type: none">• Öğrencilerin sınıfa girişlerinde kontrol nasıl sağlanıyor?• Öğretmen derse başlamadan önce öğrencileri yerlerine nasıl yerleştiriyor?• Öğrencilerin dikkatlerini çekmek ve derse başlamak için ne yapıyor?• Öğretmen derste başka şeylerle ilgilenen ve derse geç giren öğrencilere nasıl müdahale ediyor?
2. Ders sırasında <ul style="list-style-type: none">• Öğretmen öğrencilere nasıl hitap ediyor?• Öğrencilerle konuşurken nasıl davranıyor?• Sınıfın tümünü nasıl görüş alanında tutuyor?• Ses tonu nasıl? (yüksek, orta, alçak?)• Derste sorun çıktığında nasıl davranıyor?
3. Stratejiler <ul style="list-style-type: none">• Öğrencilerin derse katılımını sağlamak için ne yapıyor?• Öğrencilerin motivasyonunu nasıl sağlıyor? Övgülerden ve cesaretlendirmelerden yararlanıyor mu?• Öğrencilerin eksikliklerini nasıl belirliyor? Bunları nasıl ve ne zaman gideriyor?
4.Ders sonunda <ul style="list-style-type: none">• Öğrencilerin ders sonunda toplanması ve sınıftan çıkarılmasında sessizlik ve düzeni nasıl sağlıyor?

Etkinlik 11: Öğrenci Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Öğretmen, öğrencilerini çeşitli açılardan değerlendirir. Bu etkinlikte amaç, öğretmenin değerlendirme yaparken kullandığı yöntemleri belirlemektir. Özellikle de yazılı ve sözlü sınavları değerlendirirken kullanılan esasların neler olduğunu öğretmenle yapılan karşılıklı görüşmelerle ortaya koymak ve uygulamalı olarak bir sınav örneğini öğretmenle birlikte kontrol etmektir.

Öğretmene Değerlendirmeye İlgili Sorulması Gereken Sorular

1.Öğrencilerin değerlendirilmesinde aşağıdaki yöntemlerden hangisini veya hangilerini kullanıyorsunuz? <ul style="list-style-type: none">• Gözlem yapma• Soru sorma• Sınıf içi veya eve yazılı ödev verme• Sınav yapma
2.Yazılı çalışmalardan ne kadarını inceliyorsunuz? Kaç tanesine not veriyorsunuz?
3.Okulda değerlendirme için kullanılan ortak bir ölçek var mı? Yoksa, nasıl bir ölçek oluşturuyorsunuz?
4.Öğrencileri ne kadar sıklıkla değerlendiriyorsunuz? Haftada bir, on beş günde bir, ayda bir, sadece sınavlarda?
5.Yazılı çalışmaları ve sınavları değerlendirirken nelere dikkat ediyorsunuz?
6.Sözlü sınavları nasıl değerlendiriyorsunuz?
Öğretmenle birlikte bir yazılı çalışma veya bir ödev değerlendirilmesi
1.Sorulara verilen puanlar neye göre belirleniyor?
2.Verilen yanlış cevaplar nasıl düzeltiliyor? Bunlarla ilgili dönütler veriliyor mu?
Bir sınav örneği <p>Öğretmen adayı öğretmenle birlikte bir sınavı birlikte değerlendirir veya daha önceden değerlendirilmiş bir sınavı birlikte gözden geçirirler.</p>

Etkinlik 12: Okul Müdürü ve Okul Kuralları

Bu etkinlikte amaç, okul müdürünün görevleri hakkında, okulda yaşanan veya yaşanabilecek sorunlar hakkında bilgi almaktır.

1. Okul müdürünün başlıca görevleri nelerdir?
2. Okul yönetiminin yapısı nasıldır?
3. Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları nelerdir?
4. Okul müdürü öğretmenlerden neler beklemektedir?
5. Okul müdürünün öğrencilere ve öğretmenlere karşı sorumlulukları nelerdir?
6. Okul müdürü okulda düzeni nasıl sağlar?
7. Okul müdürüne göre başarılı öğretmen özellikleri nelerdir?
8. Okul müdürüne göre başarılı öğrenci özellikleri nelerdir?
9. Başka eklemek istedikleriniz var mı?

Etkinlik 13: Okul Deneyimi Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Bu etkinlikteki amaç, öğretmen adaylarının yaptıkları Okul deneyimi stajını nesnel olarak değerlendirmeleridir. Özellikle de bu stajın aksayan taraflarının belirtilmesi stajın verimliliği açısından son derece önemlidir.

1.Okul deneyimi stajı ile ilgili görüşleriniz?
2.Bu stajda aksayan taraflar nelerdir? Giderilmeleri için neler yapılabilir?
3.Bu stajın sizce artıları ve eksileri nelerdir?
4.Başka eklemek istedikleriniz var mı?

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul deneyimi ve Öğretmenlik uygulaması olarak adlandırılan uygulamalı dersler, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini gerçek anlamda tanımaları ve motivasyonlarının artması için son derece önemlidir. Bu yüzden de bu stajların önemi ve neler üzerinde durulması gerektiği hem Fakülteler tarafından yapılacak seminerlerde, hem de Milli Eğitim tarafından düzenlenecek Hizmet içi eğitim seminerlerinde anlatılmalıdır. Ayrıca öğrenciler de, Fakültelerde danışman öğretim elemanlarıyla düzenli olarak toplantılar yaparak Okul deneyiminde gerçekleştirdikleri gözlemleri değerlendirmelidirler. Donanımlı öğretmenler yetiştirmek bu tür uygulamalı derslerin etkili bir biçimde yapılmasına bağlıdır. Bu da hem Fakülte, Uygulama Okulu ve Milli Eğitim Müdürlüklerinin işbirliğine, hem de stajların yapıldığı okullarda ki öğretmenlerin Fakülte öğretim elemanlarıyla dayanışmasına bağlıdır.

KAYNAKLAR

- Koç, S., Ergezen; S., Ayas, A., Baki, Adnan., Çepni, Salih., Kıncal, Remzi., ve diğerleri (1998). "Fakülte-Okul İşbirliği", *Öğretmen Eğitimi Dizisi*, YÖK/ Dünya Bankası Milli Eğitim Geliştirme Projesi, Ankara.
- Sands, M., ve Durmuş, Ali Özçelik. (1997). *Okullarda uygulama çalışmaları*, Ortaöğretim, YÖK/ DÜNYA BANKASI Milli Eğitim Geliştirme Projesi, Ankara.
- YÖK, (1998), T.C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, Ankara.

Extended Abstract

Since 1997-1998, teacher training programs of the Faculties of Education have been reconstructed in order to train more qualified teachers and according to the decisions made instead of theoretical courses practical courses gained an importance. In this context, practical courses such as School Experience I-II and Teaching Practice were included in teacher training programs. Thus, until 2006, the course of School Experience I was practiced in the 1st year 2nd semester, the course of School Experience II in the 4th year 1st semester and the course of the Teaching Practice in the 4th year 2nd semester. Within the framework of this new construction, a book entitled **Faculty-School Cooperation** was prepared by a committee formed by the teachers of the Ministry of National Education and the academicians of the Faculties of Education under a project named “National Education Development Project” in collaboration with the COHE and the World Bank and it began to be used as a resource.

In this book entitled **Faculty-School Cooperation**, there is some information about the duties and the responsibilities of the Faculties of Education, Practice Schools and the National Education Directorates and about the various aspects of the cooperation of these three institutions. However, during the application of the School Experience I training course, as the students were lack of the necessary procedural and professional knowledge and equipment to make observation, they encountered some problems so this training course was taken out from the teacher training programs. Thus, beginning from the 2007-2008 academic year, School Experience course was introduced in the 4th year 1st semester and Teaching Practice course in the 4th year 2nd semester.

The cooperation between Faculty of Education and Practice School is extremely important for the realization of the School Experience observation training course according to its aims. The aim of this cooperation is both to increase the interaction between Faculty of Education and Practice School and to make the prospective teachers use their skills, procedural and professional knowledge.

The book entitled **Faculty-School Cooperation** which aims to improve the cooperation between the Faculties of Education and the Practice Schools and gives the prospective teachers the opportunity of making observations on the activities made in the practice schools can't answer exactly the aims of the School Experience training course which has been practiced in one semester since 2007-2008. Thus, the necessity of the reorganization of the activities and explanations designed for School Experience I and II occurred. For these reasons, in this study, we aimed to prepare observation forms to improve the efficiency of School Experience training course which has been practiced in the 4th year 1st semester beginning from the 2007-2008 academic year and to help the prospective teachers to observe their activities more systematically during the application.

And, in order to do this study, the book entitled **Faculty-School Cooperation** has been analyzed. Example observation forms prepared for some activities and explanations in this book have been analyzed. Besides, since 1998, the observations that we made in various primary and secondary schools teaching French in İstanbul have been taken into consideration and the problems during the application have been taken into account.

This study was conducted by 46 female and 11 male 4th year students in 2010-2011 academic year and by 26 female and 2 male 4th year students in 2011-2012 academic year who studied French in French Language Teaching Department of Marmara University. The prepared observation forms were conducted in 9 different schools. These schools were Çamlıca High School, Private Little Prince Primary School, Habire Yahşi Anatolian High School, Kazım İşmen High School, Private Saint-Benoit French High School and Nişantaşı Anatolian High School. French is taught as a first or second foreign language in these schools.

The observation forms that we formed were organized under the name of activity. While preparing these activities, we first analyzed the activities in the book entitled **Faculty-School Cooperation** prepared by the COHE and the World Bank. Besides, we prepared observation forms by taking advantage of our experiences and observations in this subject and the explanations written for each activity. The difficulty we faced here was related to the choice of the activities because the activities in this resource book were prepared for School Experience I and School Experience II training courses. Yet, since 2007-2008 only a single School Experience training course has been practiced. We reorganized these activities according to the aim of this training course. Prepared 13 activities aimed to enable the prospective teachers to make an observation on professional subjects. The activities were particularly formed by open-ended questions.

The main reason of this is to help the students express their observations freely. And, the aim of each activity was indicated at the beginning of the activity. These activities can be changed or different activities can be added, of course, according to the needs of the students. These activity forms can be applied in other departments of the Faculty of Education by being adapted according to field of work and by making some changes.

As a result, practical courses such as School Experience and Teaching Experience are extremely important in order to make the prospective teachers know the teaching profession and to improve their motivation. In this context, the importance and the focal points of these training courses should be explained in the seminars organized by the Faculties of Education and in the in-service teaching seminars organized by National Education. In addition, students should evaluate their observations made in School Experience training courses by making meetings regularly with their counselors. Well-qualified teachers can be trained by the efficient application of these kinds of practical courses. This depends on the cooperation between Faculty, Practice School, National Education Directorates and the solidarity between the teachers of the Practice Schools and academicians of the Faculty. Furthermore, conducting theoretical courses with practical courses at Faculties of Education is extremely important in training well-qualified teachers.

Kaynakça Bilgisi:

Şavlı, F. (2013). Fransızca öğretmenliği anabilim dalında okul deneyimi gözlem formlarının oluşturulmasına yönelik bir çalışma (Marmara üniversitesi örneği). *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, 28(2), 444-456.

Citation Information:

Şavlı, F. (2013). A Study on preparation of school experience observation forms in French language teaching department (example of Marmara University) [in Turkish]. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, 28(2), 444-456.